

1. UVOD

Banke zauzimaju značajno mjesto u finansijskom sistemu države, bez obzira na skromno učešće u stvaranju BDP-a. Klasični bankarski poslovi depozitno – kreditnog karaktera su se u novije vrijeme proširili sa uvođenjem novih finansijskih instrumenata, a posebno finansijskih derivata ili izvedenica. Obzirom da banke posluju na internacionalnom tržištu onda se kao neminovnost javlja potreba usvajanja savremenih finansijskih instrumenata i njihovog adekvatnog tretmana u bilansima banke. Veliki problem u računovodstvu predstavlja oblast priznavanja, vrednovanja i klasifikacije finansijskih instrumenata. Navedena oblast je regulisana sa Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS) 39 : Finansijski instrumenti: priznavanje i vrednovanje. Osim toga, finansijski instrumenti su regulisani i sa Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja (MSFI) 7: Finansijski instrumenti – objavljivanja i sa MRS 32: Finansijski instrumenti: prezentacija. Zbog već definisanog predmeta istraživanja, ovaj rad se fokusira samo na MRS 39: Finansijski instrumenti: priznavanje i vrednovanje.

- **Predmet istraživanja**

Predmet istraživanja ovog rada je tretman finansijskih instrumenata u računovodstvu banke, odnosno način njihovog priznavanja, mjerenja i klasifikacije u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 39: Finansijski instrumenti: priznavanje i vrednovanje. Bez obzira koliko se banke trudile da primjene ovaj standard, nejasnoće koje ga prate, bilo zbog nepoznavanja finansijskih instrumenata ili neadekvatnosti prevoda su stalne barijere za njegovo potpuno „oživljavanje“.

- **Cilj istraživanja**

Provedeno istraživanje ima za cilj da spozna najadekvatnije metode vrednovanja finansijskih instrumenata, kako bi bilansne pozicije koje izražavaju finansijske instrumente bile što realnije prikazane i bile odraz stvarnog stanja. Izabrana metoda postaje standard u računovodstvu i mora se dosljedno primjenjivati kroz periode. To pojačava značaj odabira metode koja je primjerena poslovima koje banke obavlja.

- **Hipoteze rada**

Primjena različitih metoda dovodi do prikazivanja različitih rezultata u bilansima banke. Stoga, osnovna hipoteza rada glasi: Od izabrane metode priznavanja i vrednovanja finansijskih instrumenata zavisi uspješnost i imovinsko stanje banke.

Da bi se došlo do što preciznijih rezultata utvrđena je i pomoćna hipoteza koja glasi: Vrednovanje finansijskih instrumenata se može vršiti po osnovnoj ili nekoj od alternativnih metoda. Izbor se obično vrši prema interesima menadžmenta, a manje prema interesu dioničara.

bitka ili eventualnog propuštanja dobitka.

- **Metodologija rada**

Prilikom izrade diplomskog rada korištene su sljedeće metode:

- metoda indukcije – za potrebe donošenja opšteg zaključka o različitim metodama vrednovanja finansijskih instrumenata
- metoda dedukcije – kada su se razmatrale alternativne metode, tj. kada se iz opštih činjenica dolazilo do pojedinačnih zaključaka.
- metoda analize – prilikom razlaganja složenih elemenata na jednostavnije dijelove kako bi se proučio svaki dio zasebno. Takva primjena je bila kod istraživanja pojedinačnih računovodstvenih tretmana finansijskih instrumenata.
- metoda sinetze se koristila kada je bilo potrebno spojiti elemente u cjelinu radi donošenja zaključka.
- metoda deskripcije je korištena kod opisivanja klasifikacije finansijskih instrumenata, kao i kod njihovog vrednovanja.

- **Struktura rada**

Rad je strukturiran iz 4 osnovne cjeline i to:

- Uvod
- Pojmovno određenje i priznavanje finansijskih instrumenata
- Metodologija vrednovanja finansijskih instrumenata
- Vrednovanje i objavljivanje finansijskih instrumenata prema utvrđenoj klasifikaciji

U uvodu rada obrađen je predmet istraživanja, cilj istraživanja, hipoteze rada, metodologija istraživanja i struktura rada.

U drugom dijelu, Pojmovno određenje i priznavanje finansijskih instrumenata, date su osnove priznavanja i prestanka priznavanja finansijskih instrumenata. Poseban akcenat je stavljen na vrijeme priznavanja koje je ključni faktor kod početnog vrednovanja finansijskog instrumenta. U trećem dijelu je obrađeno vrednovanje finansijskih instrumenata, odnosno finansijskih sredstava i obaveza, precijenjivanje dijela finansijske imovine kao i alternativne metode vrednovanja

Četvrti dio rada je usmjeren na klasifikaciju i reklasifikaciju finansijskih instrumenata, kao i efekte njihovog mjerenja. U završnom dijelu rada osvijetljeni su finansijski instrumenti sa aspekta važećih računovodstvenih politika u okvirima međunarodnih računovodstvenih standarda.

Zaključak rada upućuje na osnovne rezultate istraživanja, odnosno potvrđuje hipoteze postavljene na početku rada i obrazlaže njihovu utemeljenost.